אחר שלקה אחיך בעינא וליכא: עיבור

החדש בשלשה: חישוב לא קתני קידוש

לא קתני אלא עיבור לא ליקדשא וממילא

לעבר אמר אביי תני קידוש החדש תניא

נמי הכי #קירוש החדש ועיבור השנה בשלשה

דברי רבי מאיר אמר רבא והא עיבור

קתני אלא אמר רבא קידוש ביום עיבור

בשלשה אחר עיבור ליכא קידוש ומני רבי

אלעזר יי(בן) צדוק היא דתניא רבי אלעזר

ם צדוק אומר סאם לא נראה בזמנו אין (בן) עדוק אומר סאם

מקדשין אותו שכבר קידשוהו בשמים רב

נחמן אמר קידוש אחר עיבור בשלשה ביום

עיבור ליכא קידוש ומני פלימו היא דתניא

פלימו ∘אומר בזמנו אין מקדשין אותו שלא

בזמנו מקדשין אותו רב אשי אמר לעולם

חישוב קתני ומאי עיבור חישוב דעיבור

ואיידי דקבעי למיתני עיבור שנה תנא נמי

עיבור חודש חישוב חודש אין קידוש חודש

לא מני ר' אליעזר היא דתניא יר' אליעזר

אומר בין בזמנו ייבין שלא בזמנו אין

מקדשין אותו שנאמר בוקדשתם את שנת

החמשים שנה שנים אתה מקדש ואי אתה

מקדש חדשים: רבן שמעון בן גמליאל

אומר בשלשה כו': תניא יכיצד אמר רבן

שמעון בן גמליאל יבשלשה מתחילין

ובחמשה נושאין ונותנין וגומרין בשבעה

אחד אומר לישב ושנים אומרים שלא לישב

בטל יחיד במיעוטו שנים אומרים לישב

ואחד אומר שלא לישב מוסיפין עליהם עוד

שנים ונושאין ונותנין בדבר ישנים אומרים

צריכה ושלשה אומרים אינה צריכה במלו

שנים במיעומן שלשה אומרים צריכה ושנים

אומרים אינה צריכה מוסיפין עליהם עוד

שנים שאין המנין פחות משבעה הני

שלשה חמשה ושבעה כנגד מי פליגי בה ישלשה

רבי יצחק בר נחמני וחד דעימיה ומנו רבי

שמעון בן פזי ואמרי לה רבי שמעון בן פזי

וחד דעימיה ומנו ר' יצחק בר נחמני חד אמר

כנגד ברכת כהנים וחד אמר 6 שלשה כנגד

שומרי הסף חמשה מרואי פני המלך שבעה

רואי פני המלך תני רב יוסף הני שלשה

וחמשה ושבעה (0 שלשה כנגד שומרי הסף

חמשה מרואי פני המלך שבעה רואי פני

המלך א"ל אביי לרב יוסף עד האידנא מאי

מעמא לא פריש לן מר הכי אמר להו לא

הוה ידענא דצריכיתו ימי בעיתו מנאי

מילתא ולא אמרי לכו: זמן נשיא צריך גדי

א) [תוספת' פ"ב], ב) [ל"ל בר'], ג) [ל"ל בר'], ד) ר"ה

כד., ה) ג"ו שם, ו) ובר"ה

כד. אימא רבי אלעזר בר׳

ד"ה חישוב דעיבור וכו"],

ט) מגילה כג., י) [מגילה

שם. סוכה יד: מיר יט.ז.

כ) [ל"ל אחר ד"ה קידוש], () יותר. רש"ל, מ) שלא () יותר. רש"ל, מ

יקדשו היום כנ״ל. רש״ל,

תורה אור השלם

ו. אַרבַעים יַבַנוּ לֹא יֹסִיף

וַכָּה רַבָּה וְנִקְלָה אָחִיף

קעיניים, דברים כהג 1. וְקַבְּישָׁהָם אַת שְׁנָת הַחֲמֹשִׁים שְׁנָה וּקָרְאַתָּם יובל הַארץ לְכָל ישְׁבָּיה יובל הוא תוְהָה לְכָם וְשַׁבָּתָם אִישׁ אֶל אֲחָוְתוּ וְאַישׁ אֶל מִשְׁפַּחָתוּ תִשְׁבוּ: ויקרא כהי תְשָׁבוּ: ויקרא כהי

לעיניף:

ג"ו שם. ג"ו שם.

פג א מיי׳ פ״ב מהל׳

פד ב מיי׳ שם פ״ד הלכה : 10

בה ג מיי׳ שם הלכה י: פו ד מיי שם הלכה ע:

רבינו חננאל

בכ״ג. ונקלה אחיך בעינן שילקה אחיך. כלומו יתקיים ויהיה חי: **עיבור** החודש בג' תירצה אביי תני קידוש תניא נמי י. הכי קידוש החודש בג׳ רבי מאיר ל) ותירצה רבא הכי קידוש ביום עיבור והכי קידוש ביום עיבוד והוא ביום שלשים בג׳ דיינין אחר עיבור ליכא הידוש רר׳ אלטזר ר״ר בזמנו אין מקדשין אותו שכבר קידשוהו שמים. רב אשי אמר לעולם חישוב לעיבור החודש קתני ואיידי דבעי מיתנא עיבור שנה תנא נמי עיבור החודש ואסיקנא חישוב חודש אין מכלל ר. כא ותנינן סתמא כרבי אלעזר רתנן) [דתניא] בין שנראה בזמנו בין שלא נראה בזמנו אין מקדשין אותו שנאמר וקדשתם את שנת החמשים שנה. שנים החמשים שנה. שנים אתה מקדש ואי אתה מקדש חדשים וקיי"ל דאפילו רבי אלעזר לא אמר אלא מדאוריי׳ אבל מדרבנן מקדשין. עיבור שנה בג' רשב"ג (אומר) בג' מתחילין ובה' נושאין . וווחויז כוי. כיצד מחחיליז בג' נושאין ונותנין בה' וגומרין בז': ירושלמי בר קפרא שמע להון מהכא קפוא שמע יוון מווכא יברכך ה' וישמרך הרי ג' מתחילין בג' יאר ה' ג כונות ק בג או יוי ה' תיבות מכאן שנושאין ונותנין בה'. ישא ה' פניו ז' מיכן שגומרין בז' ר' יהושע בן לוי אמר שלשת שומרי הסף מיכן . שמתחילין בג'. וחמשה שמונות לין בג. ווומשה אנשים מרואי פני המלך מיכן שנושאין ונותנין בחמשה. ושבעה אנשים בחמשה פני המלך מיכן שגומרין בז' (מתחילין בג'). אחד אומר לישב וב' אומרים שלא לישב בטל היחיד במיעוטו כלומר אין צורך לבית דין לישב שאין שנה זו צריכה עיבור ב' אומרים לישב אחד אומר שלא ב- אוכו שלא לישב מוסיפין עליהם שנים ונושאין ונותנין אומרים שלשה מוסיפין צריכה אינה א ב.. עליהם שנים שאין המנין עיברוה בשלשה מעוברת. כלומר אם הסכימו זו צריכה עיבור ועיברוה מעוברת: **תנו** רבגן אין מעברין את השנה אלא

א) נראה דחסר כאן ול"ל ופריך

שבבר קידשוהו בשמים. י״מ דב״ד של מעלה מקדשין אותו לעולם בשעת המולד ואין נראה דאם כן בזמנו נמי כבר קדשו בשמים אלא נראה כפירוש הקונטרס בפ"ב דר"ה דביום שלשים

ממתינים ב"ד של מעלה לב"ד של מטה שמא יעברו אבל יום שלשים ואחד שאי אפשר משלא קדשו היום למחייה עשרים וחדא וכי מיית בהך חדא מקדשין אותו בשמים מן השחר והא דאמר בירושלמי רבא בר זבדא בשם לימות דהא כי מחית אגבא דחייא קא מחית רב טעמא דר׳ אלעזר בר׳ לדוק בשעה אמר ליה אמר קרא יונקלה אחיך לעיניך שב"ד שלמעלה רואין שאין מקדשין

> מן הבוקר ביום ל"א דאין כאן ספק דודאי יקבע היום: ואיידי דתנא עיבור שנה. פירש

> אותה מקדשין הן יש ליישבו כפירוש

הקונטרס דהכי פירש בשעה שב"ד

שלמעלה רואין שאין מקדשין אותו מלמטה ביום ל' מקדשין אותו הן

בקונטרס דהתם לא סגי דלא תני עיבור דאמירה בעי שיהדשו אדר השני לשם אדר דאי שתקי ממילא מיקבע לשם ניסן מה שפירש שיקדשו אדר השני לשם אדר לא דק דלשון קידוש אין להזכיר להאי תנא דלא בעי קידוש לא מלא ולא חסר ואין אומר בו מקודש מקודש והיה לו לומר שקובעין אותו לשם אדר ומה שמשמע מתוך פי׳ דביום שלשים קובעין אותו לשם אדר שני אין נראה דאמרינן לקמן (דף יב.) אין מעברין את השנה ביום שלשים של חדר הוחיל וראוי לקובעו ניסן אלא לריך לומר דאמירה של עיבור היינו בשעה שגומרין השבעה שתהא השנה מעוברת קודם שלשים של אדר ובשעה שבאו עדים שראו את החדש אפילו יקבעו אותו סתם לית לן בה וממילא הוי אדר השני: **קישוב** חדש אין קידוש חדש לא מני ר"א. מימה א"כ תיקשי דר' מאיר אדר' מאיר דבמתני' קתני עיבור החדש בשלשה ועיבור השנה בג' דברי ר"מ ולעיל קתני בברייתא קידוש החדש ועיבור השנה בג' דברי ר"מ ואין לומר דברי ר"מ דמתניתין אעיבור שנה קאי ולא אעיבור החדש מדקאמר דאיידי דבעי למיתני עיבור שנה תנא נמי עיבור חדש משמע דחד תנא תני תרווייהו: שבעה רואי פני מלך. פירש בקונטרם דאאחשורוש

קאי ואין נראה שתקנו כנגד שרי העו"ג ומפרש ר"ת דהם שרי ישראל דאשכחן בסוף מלכים (ב כה) דהגלה נבוזראדן ג' שומרי הסף וה' רואי פני המלך ובסוף ירמיה (נג) כתיב ושבעה אנשים מרואי פני המלך וכן מוכח בירושלמי ומונה אותן גבי סנהדרי גדולה והכי איתא התם אית תנא תני ע"א שנאמר ויקח רב הטבחים את שלשה שומרי הסף הרי שלשה ושבעה אנשים מרואי פני המלך הרי עשר וששים איש מעם הארץ הרי שבעים ומן העיר לקח סרים אחד אשר הוא פקיד על אנשי המלחמה הרי שבעים ואחד ולמה קרא אותו סרים שיושב ומסרם בהלכה כתוב

למחייה עשרים וחדא. דהא אכתי חי הוא ואגבא דחיי מחי: חישוב לא קתני. דנימא שלריך שלשה לחשב אם יעברו את החודש דבחושבנא תליא אע"פ שלריך לעברו כגון משום ירקיא ומשום מתיא אפילו הכי חושבנה בעי כדתנן במסכת ערכין (דף ח:) אין פוחתין מארבעה

ואתי סיהרא תלתא יומי ומחזי שיקרא הלכך לריך לחשב תולדות הלבנה אם תקדום שלשה ימים או שנים לקביעות החדש לא מעברינן ליה דתמהי בה אינשי: קידוש לא קסני. דנימא דלריך ג' לקבל עדות החדש מפי העדים ולומר מקודש החדש: אלא עיבור החדש. משמע שלריך שלשה לומר מעובר החדש אמירה זו למה: לא ליקדשיה. ביום שלשים וממילה כי מקדשינן ליה למחר מיעבר החדש שעבר דיום שלשים בתריה שדית ליה: תני קידוש. ועל כל חדשי השנה קחי: והא עיבור קסני. דרך תנא טועה בגירסא לחסר תיבה על ידי שכחה אבל אין נחלף לתנא בין גירסת קידוש לגירסת עיבור: יום עיבור יום עיבור הוא יום שלשים שממנו נעשה החדש מעובר כשרולין לעברו: קידוש

(**ה**) גמרא וחד אמר כנגד שלשה שומרי שלשה שותרי הסף. (ב) שם וחמשה ושבעה כנגד שלשה שומרי: (ג) רש"י ד"ה כנגד שלשה שומרי הסף:

הגהות הב"ח

מוסף רש"י פלימו אומר בזמנו אין לריך חיזוק (ר"ה כד.). כנגד ನಿವರ ברכת כהנים. תיבות בפסוק ראשון יחמשה בפסוק שני ושבעה בפסוק שלישי (מגילה בג.). שבעה הם כדכתיב שבעת שרי פרס ומדי. ומהס יש שרי פנס וננדי, ונניגם יש חמשה חשובים, כדכתיב בסוף מלכים, שלשה שומרי זסף בסוף ספר מלכים

חדשים המעוברין בשנה ולא נראה לעבר יותר על שמנה אבל תשעה מעוברין לא עבדינן דאם כן קדים ביום עיבור. כגון בחדש חסר שעבר לריך שלשה לקדש ראש חדש הבא ביום ל' לחדש שעבר: לחחר עיבור. אם עשו חודש שעבר מלא וקבעו ר"ח ביום ל' ואחד אין אומרין בו מקודש מקודש: בומנו. ביום ל׳ דתולדתו ביום ל' הוא דאין חדש לבנה 0 פחות מכ"ט יום ומחלה ותשל"ג חלקים: שכבר קידשוהו בשמים. ב"ד שלמעלה מחתמול: פלימו אומר בומנו אין מקדשין אוחו. שא"ל לעשות חיזוק לדבר שהרי בזמנו בה: חישוב דעיבור. לחשב חס יעברוהו דאילו קידוש סבר תנא דידן דלא נריך לקדושי לא מלא ולא חסר וכר"א בר" שמעון לקמן ואיידי דתני אחר השנים ויושבין לישא וליתן אם

עיבור השנה דהוי נמי חישוב דעיבור השנה והתם לא סגי דלא תני עיבור דאמירה בעי שיקדשו אדר השני לשם אדר דאי שתקי ממילא לשם ניסן מיקבע תנא נמי גבי חדש עיבור החדש וקרייה נמי לחישוב עיבור ואשמעינן דחישוב בעינן אבל קידוש לא בעינן לא למלא ולא לחסר כר"א: שנים חתה מקדש. שנת של כל יובל ויובל מקדשין ב"ד לשם יובל: א' אומר

לישב. ה' מן השלשה אומר לריך לישב ולעיין אם לריכה לעבר שנה זו מפני האביב או התקופות או פירות האילנות כדלקמן (דף יה:): ושנים חומרים. חינו לריך להושיב ב"ד על כך שאין כאן ספק דודאי אינה לריכה לעבר: בטל יחיד במיעוטו. ולא ישבו החמשה עוד לעיין בדבר: שנים אומרים לישב ואחד אומר שלא לישב. הולכין

סימן: ת"ר יאין מעברין את השנה אלא לריכה לעבר אם לאו ומשא ומתן של עיבור לריך חמשה לפיכך מוסיפין

במזומנין אחד אומר ה' וכחוב אחד אומר שבעה להביא שני סופרי הדיינין: עוד שנים. ולקמן מפרש שלשה וחמשה ושבעה כנגד מי: שנים אומרים לריכה. לעבר ושלשה אומרים אין לריכה בטלו שנים בת במיעוטן ועומדין והולכין להס: שנים אומרים אינה לריכה ושלשה אומרים לריכה. הולכין אחר הרוב ומוסיפין עוד שנים להשלמת המנין

ומעברין: **כנגד ברכת כהנים**. בפסוק ראשון ג' תיבות והשני ה' והשלישי ז' תיבות: 🕨 שלשה כנגד שומרי הסף כו'. כלומר אשכחנא דמלכותא דארעא שלשה ממונין וחמשה ממונין ושבעה ממונין ג' כנגד שומרי הסף בלדקיהו (מלכים ב כה) גבי גלות נבוזראדן והתם נמי משכחת חמשה מרואי פני המלך ובאחשורוש (אסתר א) אשכחן שבעה שרי פרס ומדי ועיבור שנה מטכסיסי מלכות שמים הוא ליישב סדר השנים על מכוען:

במזומנין